

Három újszövetségi exegéta (W. Trilling, K.H. Schelkle, H. Schürmann) szerkesztésében több mint tíz éve indult meg ez a kitünő könyvsorozat. A kiadást és terjesztést az ismert Patmos Verlag vállalta. Az újszövetségi rész olyan jól sikerült, hogy három évvel ezelőtt megkezdték az ószövetségi kommentárok kiadását is.

Amint a cím is jelzi, a sorozat elsősorban a Szentírás lelki kommentárja akar lenni; a modern exegézis legelfogadottabb eredményeit alapul véve, Isten igéjének imádkozó, meditatáló-kontempláló elmélyítéséhez akar hozzásegíteni. Az újszövetség 23 kötetű (a kettős kötetekkel együtt tulajdonképpen 28) a két János-kötet kivételével készen van. A négy evangélium és az Apostolok Cselekedetei 2-2 kötetet kapott, viszont a kisebb leveleket összevonták egy kötetbe. Az egyes kommentárok, mint minden sorozatnál, itt is különböző értékűek. Néhányan még érezni, hogy szerzője erősen a katedra világában él. De a többség kétségtelenül eltalálta a kiadók szándékát: a tudományos kutatás és lelkiesség szintézisét nyújtja. Legértékesebbek azok a kötetek, amelyekért szerzőjük mély hite és lelkiessége szavatol. Komoly erőket kértek fel munkatársakul, összesen huszat. A három szerkesztő-szerzőn kívül elég néhány márkás névre hivatkoznunk: Schnackenburg (Mk), Zerwick (Ef), Gnllka (Fil) és Mussner (Kol.) A legnagyobb sikert azok a művek aratták, amelyeknek szerzője az apostoli munkában is működik. Ilyenek a St. Pölten-i segédpüspök, Dr. A. Stöger (Lk, 2Pét, Júd és Filem) kötetei. Több kötet már öt-hat kiadást is megért. Terjedelmük igen különböző: a Titusz-levél 72 oldalától Lk/1 378 oldaláig. Ennek megfelelően az ár is 8-15 márka között váltakozik.

Hézagpótló munka volt: ezért a nagy világnyelveken kívül néhány missziós ország nyelvére is lefordították már. Reméljük, hogy egyik-másik kötet hamarosan magyarul is megszólalhat. A lelkészkedő papság homíliájához kap benne szolid anyagot, de a Szentírás iránt komolyan érdeklődő világiak is nagy lelki haszonnal forgathatják egyéni vagy közösségi olvasásnál. Így könnyebben lesz az Isten igéje az imádság és az élet iskolájává.

Öry Miklós

René Voillaume: *Retraite au Vatican* (Vatikáni lelkigyakorlatok). Fayard, Paris 1969, 277 o.

Frère Voillaume, Charles Foucauld lelki örököse, 1968-ban tartotta a Vatikán szokásos évi lelkigyakorlatát a Szentatya jelenlétében. Az előadások lényegét abba a jellegzetes két szövegbe sűrítethetnénk össze, amely már címeikben is egyre szerepel: „avec Jésus”, Jézussal együtt. Voillaume látása és útmutatása teljesen Krisztuson ihletődik. Természetesen az Istenember kimeríthetetlen alakját százféléképpen lehet megközelíteni. Roppant tanulságos összevetni ezt a lelkigyakorlatot pl. Loew atyának hasonló előadásaival. Míg Loew széles biblikus-történelmi alapra helyezkedik és bőven hoz személyes tapasztalatból vett példákat, addig Voillaume elmékedése lélektani-morális kiindulású: az ember belső világát és életét állítja párhuzamba Jézuséval, hogy ahhoz igazodjunk. Hinni Jézussal — együtt imádkozni Jézussal — vele szeretni testvéreinket — résztvenni munkájában és szenvedésében — tanúja lenni feltámadásának — osztozni szegénységében — vele fordulni az Atya felé: ilyen és hasonló témák merülnek föl az elmékedésekben. Külön szól a papi feladatokról és Jézus Anyjáról. Maga a beszélő szinte személytelené válik: együtt gondolkodik, együtt keres hallgatóságával. Kérdésközlései világosak és élesek; benne él a mai ember probléma-világában és nem riad vissza attól, hogy könyörtelenül meg is formulázza ezeket, attól sem, hogy megvallja: nincs kész megoldása rájuk. Ennél többet ad: gazdag tapasztalatból és szemlélődő elmélyedésből fakadó jelzéseket, ösztönző útmutatásokat, az átélt, szilárd hit megnyugtató alapján. Érdekes, hasznos, lelket melegítő könyv.

S.